

MINISTERIO DE AGRICULTURA, PESCA E ALIMENTACIÓN

22360 *REAL DECRETO 1228/2001, do 8 de novembro, polo que se establecen medidas específicas de loita e erradicación da febre catarral ovina ou lingua azul. («BOE» 287, do 30-11-2001.)*

O Real decreto 650/1994, do 15 de abril, polo que se establecen medidas xerais de loita contra determinadas enfermidades dos animais e medidas específicas contra a enfermidade vesicular porcina, e mediante o que se incorporou a Directiva 92/119/CEE, do Consello, do 17 de decembro, ó noso dereito interno, estableceu medidas xerais de loita contra determinadas enfermidades dos animais, entre as que se conta a febre catarral ovina ou lingua azul, prevíndose no seu artigo 15 que as disposicións específicas relativas ás medidas de loita e erradicación propias de cada unha das enfermidades serán as establecidas polo Consello da Unión Europea.

En consecuencia, de conformidade coa previsión da citada normativa comunitaria, o Consello aprobou a

Directiva 2000/75/CE, do 20 de novembro, pola que se establecen disposicións específicas relativas ás medidas de loita e erradicación da febre catarral ovina, sendo polo tanto necesario incorporar estas medidas ó ordenamento xurídico interno. Na nova directiva establécense as medidas de loita contra esta enfermidade, tendo en conta as características de cría das especies sensibles á febre catarral, ó mesmo tempo que se fixan as normas aplicables ós movementos das especies sensibles a ela e do seu esperma, óvulos e embrións, a partir das zonas sometidas a restriccións a raíz da aparición da enfermidade.

Na elaboración desta disposición foron consultadas as comunidades autónomas e os sectores afectados.

Este real decreto dítase en virtude do previsto no artigo 149.1.16.^a da Constitución, que lle atribúe ó Estado a competencia exclusiva en materia de bases e coordinación da sanidade.

Na súa virtude, por proposta do ministro de Agricultura, Pesca e Alimentación, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 8 de novembro de 2001,

DISPÓÑO:

Artigo 1. *Obxecto.*

Este real decreto ten por obxecto establece-las normas de control e as medidas para a loita contra a febre catarral ovina ou lingua azul, e para a súa erradicación.

Artigo 2. *Definicións.*

Para os efectos deste real decreto, entenderase por:

a) Explotación: todo establecemento —agrario ou doutro tipo— no que, permanente ou temporalmente, se críen ou garden animais das especies sensibles á febre catarral ovina.

b) Especie sensible: calquera especie de ruminante.

c) Animal: todo animal pertencente a unha especie sensible, con exclusión dos salvaxes.

d) Propietario ou coidador: toda persoa física ou xurídica que sexa propietaria dos animais ou estea encargada do seu coidado, con remuneración ou sen ela.

e) Vector: o insecto da especie *Culicoides imicola* ou calquera outro insecto do xénero *Culicoides* que poida transmitir-la febre catarral ovina.

f) Sospeita: a aparición de calquera indicio clínico de febre catarral ovina nunha das especies sensibles, asociada a un conxunto de datos epidemiolóxicos que permitan razoablemente contemplar esta eventualidade.

g) Confirmación: a declaración, pola autoridade competente, da circulación do virus da febre catarral ovina nunha zona determinada, baseada en datos de laboratorio; non obstante, en caso de epidemia, a autoridade competente poderá así mesmo confirma-la enfermidade baseándose en datos clínicos e/ou epidemiolóxicos.

h) Autoridade competente: os órganos competentes das comunidades autónomas, no ámbito das súas competencias.

i) Veterinario oficial: o veterinario designado pola autoridade competente.

Artigo 3. *Laboratorio nacional de referencia e laboratorios autorizados.*

1. Désígnase como laboratorio nacional de referencia o Centro de Investigación en Sanidade Animal INIA-CISA, estrada de Algete-El Casar, quilómetro 8, Valdeolmos, 20180 Madrid.

2. As comunidades autónomas poderán autorizar, no seu ámbito territorial, laboratorios de diagnóstico para a febre catarral ovina ou lingua azul os diagnósticos positivos dos cales serán confirmados polo laboratorio nacional de referencia.

3. O laboratorio nacional de referencia será responsable da coordinación das normas e os métodos de diagnóstico establecidos en cada laboratorio de diagnóstico autorizado pola autoridade competente para esta enfermidade, así como da utilización dos reactivos e as probas das vacinas e terá as seguintes funcións:

a) Subministrar reactivos de diagnóstico ós laboratorios de diagnóstico que o soliciten.

b) Controla-la calidade de tódolos reactivos de diagnóstico utilizados.

c) Organización periódica de probas comparativas.

d) Conservación dos axentes causantes da enfermidade ou tecidos que os conteñan que se illasen, dos casos confirmados.

e) Confirmación dos resultados positivos obtidos nos laboratorios de diagnóstico.

4. O laboratorio nacional cooperará co laboratorio comunitario de referencia.

Artigo 4. *Laboratorio comunitario de referencia.*

1. O laboratorio comunitario de referencia para a febre catarral ovina é o que figura no anexo I.

2. Sen prexuízo do previsto na Decisión 90/424/CEE, do Consello, do 26 de xuño, relativa a determinados gastos no sector veterinario, e en particular do seu artigo 28, as funcións deste laboratorio son as establecidas no citado anexo I.

Artigo 5. *Notificación obrigatoria.*

Toda sospeita ou confirmación da circulación do virus da febre catarral ovina notificaráselle de forma inmediata á autoridade competente.

Artigo 6. *Sospeita da enfermidade.*

1. En caso de que nunha explotación situada nunha zona non sometida a restriccións de acordo con este real decreto estean un ou máis animais dos que se sospeite que poden estar afectados de febre catarral ovina, o veterinario oficial aplicará inmediatamente os medios oficiais de investigación co fin de confirmar ou desmentir-la presenza da dita enfermidade. En particular, efectuará ou fará que se efectúen as tomas de mostras adecuadas para os exames de laboratorio e o diagnóstico da enfermidade así como para o seu posterior envío ó laboratorio nacional de referencia co fin de confirmar, se é o caso, o diagnóstico da enfermidade e comproba-lo tipo de virus.

2. Notificada a sospeita de presenza da enfermidade, o veterinario oficial realizará as seguintes actuacións:

a) Pór inmediatamente a explotación ou explotacións presuntamente afectadas baixo vixilancia oficial.

b) Ordena-la elaboración dun censo oficial dos animais, con indicación, para cada especie, do número de animais xa mortos, infectados ou expostos á infección e o mantemento actualizado deste, co fin de rexistrar nel os animais nacidos ou mortos durante o tempo en que se manteña a sospeita.

Os datos contidos no dito censo deberán presentarse cando así se solicite e poderán verificarse en cada inspección ou visita.

c) Ordena-la realización dun reconto dos lugares que poidan constituír un medio para a supervivencia ou a

instalación do vector, en particular os lugares favorables á súa reprodución.

d) Ordena-la realización dun estudo epidemiolóxico, de conformidade co disposto no artigo 9, deste real decreto.

e) Visitar regularmente a explotación ou explotacións e, cando o faga, efectuar un estudo clínico detallado ou a autopsia dos animais sospeitosos da infección ou morte, respectivamente, e confirma-la enfermidade, se o considera necesario, mediante exames de laboratorio.

f) Velar por que non se trasladen animais procedentes da explotación ou explotacións ou con destino a elas.

Os animais quedarán confinados durante as horas de actividade dos vectores, cando o veterinario oficial considere que se dispón dos medios necesarios para a execución desta medida.

g) Velar por que se realicen tratamentos regulares dos animais mediante insecticidas autorizados, dos edificios utilizados para a súa estabulación e dos seus arredores (en particular, os lugares ecoloxicamente favorables á aparición de poboacións de *Culicoides*).

A autoridade competente fixará o ritmo dos tratamentos tendo en conta a permanencia do insecticida utilizado e as condicións climáticas para previr, na medida do posible, os ataques dos vectores.

h) Velar por que os cadáveres dos animais mortos na explotación sexan retirados e destruídos de acordo co disposto na normativa vixente e, en concreto, no Real decreto 2224/1993, do 17 de decembro, sobre normas sanitarias de eliminación e transformación de animais mortos e desperdicios de orixe animal e protección fronte a axentes patóxenos en pensos de orixe animal e no Real decreto 1911/2000, do 24 de novembro, polo que se regula a destrución dos materiais especificados de risco en relación coas encefalopatías esponxiformes transmisibles e a súa normativa de desenvolvemento.

3. A autoridade competente poderá facer extensivas as medidas recollidas no punto anterior a outras explotacións, en caso de que a súa implantación, a súa situación xeográfica, ou os contactos coa explotación na que se sospeite a existencia da enfermidade, permitan supor que existe posibilidade de contaminación.

4. Ata que se apliquen as medidas enunciadas no punto 2, o propietario ou o coidador de calquera animal do que se sospeite que poida estar afectado pola enfermidade, adoptará tódalas medidas de conservación necesarias para garanti-lo cumprimento do disposto na alínea f) do citado punto.

5. As medidas a que se refire este artigo só poderán ser suspendidas polo veterinario oficial cando a sospeita de febre catarral ovina fose desmentida pola autoridade competente.

Artigo 7. *Vacunación.*

A vacunación contra a febre catarral ovina só poderá efectuarse de conformidade coas disposicións deste real decreto.

Artigo 8. *Confirmación da enfermidade.*

1. Cando se confirme oficialmente a presenza de febre catarral ovina o veterinario oficial realizará as seguintes actuacións:

a) Ordenará o sacrificio inmediato dos animais que se considere necesario para evitar que se estenda a epidemia, informando disto ó Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación para o seu traslado á Comisión Europea.

Nos supostos nos que a autoridade competente determine que o sacrificio se realice nun matadoiro, infor-

marase disto ás autoridades competentes en materia de saúde pública.

b) Ordenará a destrución, eliminación, incineración ou enterramento dos cadáveres dos citados animais de acordo co disposto na normativa vixente e, en concreto, no Real decreto 2224/1993 e no Real decreto 1911/2000 e a súa normativa de desenvolvemento.

c) Estenderá a aplicación das medidas establecidas no artigo 6 ás explotacións situadas nun raio de 20 quilómetros (comprendido na zona de protección definida no artigo 10 deste real decreto) arredor da explotación ou explotacións infectadas.

d) Aplicará as disposicións posteriores que poida adoptar a Comisión Europea, en especial no concernente á aplicación dun posible programa de vacunación ou de calquera outra medida alternativa.

En caso necesario, as autoridades competentes poderán toma-la iniciativa de comezar un programa de vacunación, informando disto ó Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, para o seu traslado á Comisión Europea.

e) Ordenará a realización dun estudo epidemiolóxico de acordo co disposto no artigo 9 deste real decreto.

2. A zona a que se refire a alínea c) do punto anterior poderá ser ampliada ou reducida pola autoridade competente en función das circunstancias epidemiolóxicas, xeográficas ou meteorolóxicas. Esta autoridade informará disto ó Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación para o seu traslado á Comisión Europea.

3. En caso de que esta zona se estenda a Francia, Portugal ou Andorra, os órganos competentes das comunidades autónomas notificarán esta circunstancia ó Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, para efectos de que poida establecerse cos estados que poidan resultar afectados, a oportuna colaboración na delimitación das zonas.

Artigo 9. *Estudo epidemiolóxico.*

O estudo epidemiolóxico, ó que se refiren a alínea d) do punto 2 do artigo 6 e a alínea e) do punto 1 do artigo 8, estudiará os aspectos seguintes:

a) Período da posible presenza da febre catarral ovina na explotación.

b) Posible orixe da enfermidade na explotación e localización das demais explotacións nas que haxa animais que puidesen infectarse ou contaminarse a partir do mesmo foco.

c) Presencia e distribución dos vectores da enfermidade.

d) Movementos de animais desde ou cara ás explotacións afectadas, ou posible saída de cadáveres de animais das citadas explotacións.

Artigo 10. *Zona de protección e zona de vixilancia.*

1. Como complemento das medidas a que se refire o artigo 8 deste real decreto, a autoridade competente delimitará unha zona de protección e unha zona de vixilancia, tendo en conta os factores de tipo xeográfico, administrativo, ecolóxico e epizootiolóxico relacionados coa febre catarral ovina e as estruturas de control.

2. A zona de protección consistirá nunha área do territorio comunitario dun raio de 100 quilómetros como mínimo a partir das explotacións infectadas.

3. A zona de vixilancia consistirá nunha área do territorio dunha amplitude de 50 quilómetros como mínimo a partir dos límites da zona de protección, na que non se practicare ningunha vacunación sistemática durante os doce meses anteriores.

4. En caso de que a zona de protección ou a de vixilancia se estenda a Francia, Portugal ou Andorra, os órganos competentes das comunidades autónomas noti-

ficarán esta circunstancia ó Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, para efectos de que poida establecerse cos estados que poidan resultar afectados, a oportuna colaboración na delimitación das zonas.

5. A delimitación inicial, tanto da zona de protección como da zona de vixilancia, só poderá ser modificada pola Comisión Europea, por iniciativa propia ou por solicitude do Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, logo de petición debidamente motivada da autoridade competente e tendo en conta o seguinte:

- a) A situación xeográfica e os factores ecolóxicos.
- b) As condicións meteorolóxicas.
- c) A presenza e distribución do vector.
- d) Os resultados dos estudos epizootiolóxicos efectuados de acordo co artigo 9 deste real decreto.
- e) Os resultados das análises de laboratorio.
- f) A aplicación das medidas de loita e, en concreto, a desinsectación.

Artigo 11. *Medidas que se aplicarán na zona de protección.*

1. A autoridade competente aplicará as seguintes medidas na zona de protección:

- a) Identificación de tódalas explotacións situadas no interior da zona nas que haxa animais.
- b) Realización dun programa de vixilancia epidemiolóxica baseado no seguimento de grupos de animais sentinela da especie bovina (ou, no seu defecto, doutras especies de ruminantes) e das poboacións de vectores.
- c) Prohibición da saída de animais da zona.

2. Como complemento das medidas establecidas no punto 1, poderase proceder á vacinación sistemática dos animais contra a febre catarral ovina e a súa identificación na zona de protección, logo de autorización da Comisión Europea, para o cal a autoridade competente da comunidade autónoma lle remitirá ó Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación a información necesaria para o seu traslado á Comisión para efectos de que esta adopte a decisión que proceda.

Artigo 12. *Medidas que hai que adoptar na zona de vixilancia.*

A autoridade competente aplicará na zona de vixilancia as medidas a que se refire o punto 1 do artigo anterior e prohibirá calquera vacinación contra a febre catarral ovina na dita zona.

Artigo 13. *Información.*

A autoridade competente adoptará as medidas necesarias para que tódolos habitantes das zonas de protección e de vixilancia estean completamente informados das restriccións vixentes e se atean a tódalas disposicións que se impoñan para a aplicación adecuada das medidas correspondentes.

Artigo 14. *Controis da Comisión.*

1. Na realización dos controis que os especialistas da Comisión Europea realicen, de conformidade coa previsión contida no artigo 17 da Directiva 2000/75/CE, representantes do Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación poderán acompañalos representantes dos órganos competentes das comunidades autónomas.

2. Cando se realicen estes controis, os órganos competentes das comunidades autónomas e do Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, no ámbito das súas competencias, deberán prestarlles ós expertos veterina-

rios da Comisión Europea toda a asistencia que necesiten para o cumprimento do seu cometido.

3. Os órganos competentes das comunidades autónomas adoptarán as medidas necesarias para ter en conta os resultados dos controis efectuados.

Artigo 15. *Infraccións e sancións.*

1. En caso de incumprimento do disposto neste real decreto, será de aplicación o réxime de infraccións e sancións establecido na Lei de epizootias do 20 de decembro de 1952, no seu regulamento aprobado polo Decreto do 4 de febreiro de 1955 e no Real decreto 1945/1983, do 22 de xuño, polo que se regulan as infraccións e sancións en materia de defensa do consumidor e da produción agroalimentaria, sen prexuízo das posibles responsabilidades civís, penais ou doutra orde que poidan concorrer.

2. As infraccións e sancións ó disposto neste real decreto para o traslado, desprazamento, transporte e movemento de animais dentro do territorio nacional entre comunidades autónomas, serán as reguladas no artigo 103.2 da Lei 50/1998, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.

3. O incumprimento das disposicións relativas á retirada e eliminación dos cadáveres dos animais das especies bovina, ovina e caprina rexeráse pola súa normativa específica de aplicación.

Disposición adicional única. *Plan de intervención.*

1. O Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación preparará un plan de intervención, en coordinación coas comunidades autónomas, no que se especifique o modo en que se aplicarán as medidas establecidas neste real decreto. Este plan, na elaboración do cal se terán en conta os criterios que se recollen no anexo II deste real decreto, deberá permitilo acceso ás instalacións, equipos, persoal e demais elementos necesarios para a erradicación rápida e eficaz da enfermidade.

2. Unha vez elaborado o plan será sometido á aprobación da Comisión Europea, que poderá introducir as modificacións que sexan necesarias, especialmente para garantir a súa compatibilidade cos plans doutros estados membros, así como modificalo ou completalo posteriormente para adecualo ós cambios da situación.

3. A execución do plan, unha vez aprobado, correspóndelle ás autoridades competentes.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ó establecido neste real decreto.

Disposición derradeira primeira. *Carácter básico e título competencial.*

Este real decreto ten carácter básico e dítase ó abeiro do disposto no artigo 149.1.16.^a da Constitución, que lle atribúe ó estado a competencia exclusiva en materia de bases e coordinación xeral da sanidade.

Disposición derradeira segunda. *Facultade de desenvolvemento.*

Facúltase o ministro de Agricultura, Pesca e Alimentación para dictar, no ámbito das súas competencias, as disposicións que sexan necesarias para o desenvolvemento e aplicación do disposto neste real decreto.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ó da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 8 de novembro de 2001.

JUAN CARLOS R.

ANEXO I

Laboratorio comunitario de referencia da febre catarral ovina

O laboratorio comunitario de referencia da febre catarral ovina é o seguinte:

AFRC Institute for Animal Health Pirbright Laboratory
Ash Road
Pirbright
Woking
Surrey
GU24 0NF
Reino Unido.

Son funcións do laboratorio comunitario de referencia as seguintes:

1. Coordinar, de acordo coa Comisión, os métodos empregados nos estados membros para o diagnóstico da febre catarral ovina, mediante as tarefas específicas seguintes:

a) Especificar, almacenar e subministra-las cepas do virus da febre catarral ovina para realizar probas serolóxicas e prepara-lo antisoro.

b) Subministrar soros patrón e outros reactivos de referencia ós laboratorios nacionais de referencia co fin de normaliza-las probas e os reactivos utilizados nos estados membros.

c) Crear e manter unha colección de axentes illados e cepas do virus da febre catarral ovina.

d) Organizar periodicamente probas comparativas dos procedementos de diagnóstico a escala comunitaria.

e) Recadar e clasificar datos e información sobre os métodos de diagnóstico empregados e os resultados das probas efectuadas na Comunidade.

f) Caracteriza-los axentes illados do virus da febre catarral ovina cos métodos máis avanzados de que se dispoña para lograr unha maior comprensión da epidemioloxía da enfermidade.

g) Manterse ó día das novidades sobre o control, a epidemioloxía e a prevención da febre catarral ovina en todo o mundo;

2. Colaborar activamente na localización dos focos de febre catarral ovina nos estados membros, estudando os axentes illados que se lle envíen para realizar análises confirmatorias, caracterizacións e estudos epidemiolóxicos;

3. Facilita-la formación ou a reconversión profesional dos expertos en diagnósticos de laboratorio con vistas á harmonización das técnicas de diagnóstico en toda a Comunidade.

4. Proceder a intercambios de información mutuos e recíprocos co laboratorio mundial da febre catarral ovina designado pola Oficina Internacional de Epizootias (OIE), concretamente no que se refire á evolución da situación mundial en materia de febre catarral ovina.

2. Informacións detalladas sobre a experiencia e atribucións do persoal que participe nas medidas de control.

3. A posibilidade, para calquera centro local de control da enfermidade, de establecer contacto coas persoas ou organizacións que participen directa ou indirectamente no control dun foco.

4. A dispoñibilidade dos equipos e materiais necesarios para levar a cabo de forma apropiada as medidas de control da enfermidade.

5. As instrucións detalladas relativas ás medidas que deban adoptarse cando se sospeite ou se confirme que hai risco de infección ou de contaminación, incluída a destrución de canles.

6. Programas de formación para actualizar e desenvolver-los coñecementos relativos ós procedementos sobre o terreo e ós procedementos administrativos.

7. Para os laboratorios de diagnóstico, medios para realizar inspeccións post mortem, a capacidade necesaria para efectuar probas serolóxicas, histolóxicas, etcétera, e a preparación para elaborar diagnósticos rápidos (para estes efectos, estableceranse, se procede, disposicións relativas ó transporte rápido de mostras).

8. Precisións relativas á cantidade de vacinas contra a enfermidade que se considera necesaria en caso de ter que recorrer á vacinación de urxencia.

9. Disposicións regulamentarias para a aplicación dos plans de intervención.

ANEXO II

Criterios mínimos que deberá cumprilo plan de intervención

O plan de intervención a que se refire este real decreto deberá recoller como mínimo os criterios seguintes:

1. Unha lista cos centros locais de control da enfermidade que contén con medios adecuados para coordina-las medidas de control a escala local.